



Samorząd Województwa Wielkopolskiego

**Wojewódzki Urząd Pracy
w Poznaniu**



**MONITORING
ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W WIELKOPOLSCE
I PÓŁROCZE 2010**

SPIS TREŚCI

<i>Wstęp</i>	3
<i>1. Analiza bezrobocia w województwie wielkopolskim</i>	4
1.1 Według grup zawodów	4
1.2 Według zawodów	7
1.3 Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy według PKD 2007 w województwie wielkopolskim w I półroczu 2010r.	9
<i>2. Nowe rejestracje osób bezrobotnych</i>	11
2.1 Napływ według zawodów	11
2.2 Napływ według grup zawodów	12
<i>3. Oferty pracy</i>	12
3.1 Analiza ofert pracy.....	12
3.2 Szansa uzyskania oferty w zawodzie w województwie wielkopolskim	14
<i>4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie wielkopolskim</i>	16
4.1 Zawody deficytowe w województwie wielkopolskim.....	16
4.2 Zawody nadwyżkowe w województwie wielkopolskim	19
4.3 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu).....	21
<i>5. Zawody generujące długotrwale bezrobocie w Wielkopolsce</i>	22
<i>6. Wnioski</i>	25

Wstęp

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych dla województwa wielkopolskiego został opracowany na podstawie art. 8 ust.1 pkt. 3 Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Jest to już szósty półroczny raport przeprowadzony zgodnie z zaleceniami metodycznymi wprowadzonymi przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w 2005 roku.

Podstawowym źródłem informacji wykorzystanym w opracowaniu były dane zawarte w załącznikach 2 i 3 do sprawozdania MPiPS-01 za I półrocze 2010 roku.

Analizą objęto:

- 10 wielkich grup zawodowych (kod 1-cyfrowy),
- 30 dużych grup zawodowych (kod 2-cyfrowy),
- 392 grupy elementarne (kod 4-cyfrowy),
- 1 770 zawodów i specjalności

określonych w „Klasyfikacji zawodów i specjalności” wprowadzonych Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004r. (Dz. U. nr 265, poz. 2644 z późn. zm.) w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jedną z podstawowych metod obserwacji i analizy rynku pracy. Raport ten zawiera analizę skali i struktury bezrobocia w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych ofert pracy. Bada także zawody wykazujące deficyt lub nadwyżkę pracowników oraz określa kierunki zmian w odniesieniu do kierunków kształcenia na poziomie szkoły oraz szkoleń na poziomie urzędów pracy i innych instytucji szkoleniowych, aby wpływały one w sposób korzystny na procesy zachodzące na rynku pracy.

Wskazanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych wśród zarejestrowanych bezrobotnych pozwoli na wprowadzenie mechanizmów redukujących negatywne zjawiska na rynku pracy.

1. Analiza bezrobocia w województwie wielkopolskim

1.1 Według grup zawodów

W końcu I półrocza 2010 roku liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy na terenie województwa wielkopolskiego wyniosła 130 696, w tym:

- 72 268 (tj. 55,3%) to kobiety,
- 30 605 (tj. 23,4%) to osoby bezrobotne poprzednio pracujące, pozostające bez pracy dłużej niż 12 miesięcy,
- 5 187 (tj. 4,0%) to osoby bezrobotne będące w okresie do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki (absolwenci szkół).

W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku liczba bezrobotnych wzrosła o 14,6%. W I półroczu 2010r. wśród populacji bezrobotnych 81,3% (I pół. 2009 – 80,1%) to osoby posiadające zawód (specjalność).

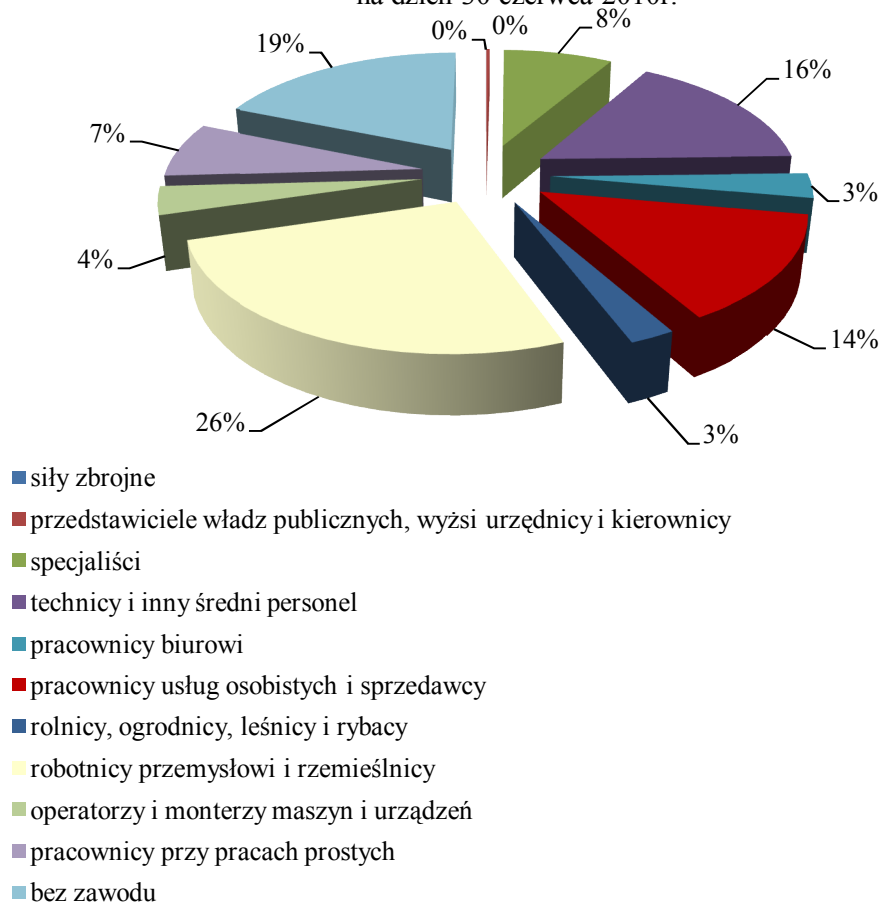
Bezrobotni należący do wymienionych poniżej 8 z 30 wszystkich grup stanowią 70% populacji bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego, w tym:

- robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń – 12,7% (bez zmian do analogicznego okresu roku poprzedniego),
- pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (zagregowani w grupach średnich: robotnicy w przetwórstwie spożywczym, robotnicy obróbki drewna, stolarze meblowi i pokrewni, robotnicy produkcji wyrobów włókienniczych, odzieży i pokrewni, robotnicy obróbki skóry) – 11,8% (I pół. 2009 – 12,1%),
- modelki, sprzedawcy i demonstratorzy – 10,4% (I pół. 2009 – 10,0%),
- pracownicy pozostałych specjalności – 8,2% (I pół. 2009 – 8,1%),
- średni personel techniczny – 7,3% (I pół. 2009 – 7,7%),
- górnicy i robotnicy budowlani – 6,9% (I pół. 2009 – 6,4%),
- pracownicy usług osobistych i ochrony (zagregowani w grupach średnich: stewardzi, konduktorzy i przewodnicy; pracownicy usług domowych i gastronomicznych; pracownicy opieki osobistej i pokrewni; pozostali pracownicy usług osobistych; pracownicy usług ochrony) – 6,7% (I pół. 2009 – 6,5%),
- pozostali specjaliści – 6,0% (I pół. 2009 – 6,1%).

Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów w końcu I półrocza 2010r.

10 wielkich grup zawodowych (kod 1-cyfrowy)	Liczba bezrobotnych w końcu roku		wzrost/spadek kol. 2/3	
	2010	2009	liczbowy	%
1	2	3	4	5
robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	34 208	29 274	4 934	16,9
bez zawodu	24 484	22 684	1 800	7,9
technicy i inny średni personel	21 247	18 814	2 433	12,9
pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	18 179	15 119	3 060	20,2
specjaliści	10 620	9 317	1 303	14,0
pracownicy przy pracach prostych	9 428	7 659	1 769	23,1
operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	4 847	4 394	453	10,3
pracownicy biurowi	4 231	3 594	637	17,7
rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	3 124	2 965	159	5,4
przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	318	232	86	37,1
siły zbrojne	10	31	-21	-67,7
ogółem	130 696	114 083	16 613	14,6

Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów na dzień 30 czerwca 2010r.



Dla zawodów zgrupowanych w czterocyfrowych grupach elementarnych najliczniej bezrobocie ukształtowało się wśród sprzedawców i demonstratorów 10,4% (w I półroczu 2009r. – 10,0%). Następnie dla osób z kwalifikacjami w zawodach:

- pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani 3,7% (w I półroczu 2009r. – 3,9%),
- ślusarze i pokrewni 3,4% (bez zmian do analogicznego okresu roku poprzedniego),
- kucharze 3,3% (bez zmian do analogicznego okresu roku poprzedniego),
- krawcy, kapelusznicy i pokrewni 3,2% (w I półroczu 2009r. – 3,3%),
- mechanicy pojazdów samochodowych 3,0% (bez zmian do analogicznego okresu roku poprzedniego),
- robotnicy przy pracach prostych w przemyśle 2,6% (w I półroczu 2009r. – 2,4%),
- technicy mechanicy 2,3% (w I półroczu 2009r. – 2,4%).

Podobnie jak struktura bezrobocia ogółem kształtuje się struktura osób bezrobotnych **poprzednio pracujących i pozostających bez pracy powyżej 12 m-cy**. Do grup zawodów o najwyższym odsetku bezrobotnych w powyżej wymienionej kategorii należą:

- sprzedawcy i demonstratorzy 12,4% (więcej niż w całej populacji bezrobotnych o 2,0 punkty proc.),
- krawcy, kapelusznicy i pokrewni 3,7% (mniej o 0,5 punktu),
- ślusarze i pokrewni 3,6% (więcej o 0,2 punktu),

w następnej kolejności kucharze, pracownicy ds. finansowych i handlowych gdzie indziej nie sklasyfikowani, robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne, oraz mechanicy pojazdów samochodowych.

Wśród osób **zarejestrowanych do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły**, w Wielkopolsce według stanu z końca czerwca ponad połowa była sklasyfikowana w grupach:

- pracownicy ds. finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani 10,2%,
- specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej nie sklasyfikowani 6,6%,
- archeolodzy, socjolodzy i pokrewni 5,2%,
- agenci ds. sprzedaży (handlowcy) 4,4%,
- dietetycy i żywieniowcy 3,7%,

- sprzedawcy i demonstratorzy 3,6%,
- organizatorzy turystyki i pokrewni 3,0%,
- technicy mechanicy 3,0%,
- technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni 2,9%,
- technicy informatycy 2,8%,
- nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych 2,5%,
- ekonomiści 2,5%.

1.2 Według zawodów

Na koniec I półrocza 2010 roku najliczniejszą grupę 18,7% (tj. 24 484 osoby) ogółu bezrobotnych stanowiły osoby nie posiadające żadnych kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego doświadczenia (kategoria bez zawodu).

Wśród pozostałej grupy osób najwięcej w rejestrach powiatowych urzędów pracy było sprzedawców 10 902 osoby, następnie asystentów ekonomicznych (zawód szkolny: technik ekonomista) 3 587 osób, ślusarzy 3 425 osób, krawców 3 350 osób, kucharzy 2 388 osób, techników mechaników 2 098 osób, murarzy 1 854 osoby, szwaczek 1 820 osób, pracowników biurowych (zawód szkolny: technik prac biurowych) 1 808 osób, techników rolników 1 497 osób, mechaników samochodów osobowych 1 496 osób, handlowców 1 435 osób, robotników gospodarczych 1 435 osób, robotników pomocniczych w przemyśle przetwórczym 1 410 osób oraz stolarzy 1 296 osób.

Osoby w ww. 15 zawodach łącznie z osobami bez kwalifikacji stanowiły w Wielkopolsce połowę populacji bezrobotnych.

Wśród najliczniej występujących zawodów są takie, dla których odnotowano znacznie większy wzrost w odniesieniu do I półrocza 2009r. niż dla ogólnej liczby bezrobocia tj. 14,6%. Pogorszenie sytuacji na rynku pracy dotyczyło robotników budowlanych (41,3% więcej bezrobotnych niż w I półroczu 2009r.), malarzy – tapeciarzy (41,2% więcej), mechaników pojazdów samochodowych (39,0% więcej), kucharzy małej gastronomii (34,8% więcej), blacharzy samochodowych (30,9% więcej), magazynierów (28,4% więcej), techników informatyków (27,8% więcej), robotników gospodarczych (27,1% więcej), tapicerów (26,0% więcej), piekarzy (25,0% więcej), lakierników samochodowych (23,8% więcej), monterów instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych (23,0% więcej), malarzy budowlanych (22,3% więcej) oraz fryzjerów (22,2% więcej).

W urzędach pracy najliczniejszą grupę kobiet stanowiły osoby z zawodem sprzedawca, krawiec, asystent ekonomiczny, kucharz, szwaczka, pracownik biurowy, handlowiec, fryzjer, technik żywienia i gospodarstwa domowego, sprzątaczką.

W Wielkopolsce w badanym okresie 4,0% stanowiły osoby **w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły**. Wśród nich ponad 44,7% to osoby bez zawodu (w większości są to absolwenci liceów ogólnokształcących bez dodatkowych kursów i kwalifikacji). Absolwenci, którzy ukończyli edukację i posiadają kwalifikacje do wykonywania zawodu najczęściej występowali w zawodach: asystent ekonomiczny (zawód szkolny: technik ekonomista) 270 osób (w I półroczu 2009 – 267 osób), pedagog 115 osób (w I półroczu 2009 – 123 osoby), handlowiec (zawód szkolny: technik handlowiec) 111 osób (w I półroczu 2009 – 89 osób), technik żywienia i gospodarstwa domowego 104 osoby (w I półroczu 2009 – 114 osób), sprzedawca 100 osób (w I półroczu 2009 – 76 osób), technik informatyk 81 osób (w I półroczu 2009 – 65 osób), technik mechanik 75 osób (w I półroczu 2009 – 66 osób), ekonomista 72 osoby (w I półroczu 2009 – 126 osób), pracownik biurowy (zawód szkolny: technik prac biurowych) 58 osób (w I półroczu 2009 – 63 osoby), politolog 47 osób (w I półroczu 2009 – 38 osób) oraz organizator usług hotelarskich (zawód szkolny: technik hotelarstwa 46 osób (w I półroczu 2009 – 39 osób).

Prawie 70% tj. 3 511 absolwentów rejestrujących się w urzędach pracy to kobiety, w zawodach wymienionych powyżej. Niemal połowa z nich tj. 45,9% nie posiada kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu.

W całej populacji bezrobotnych zamieszkałych na terenie województwa wielkopolskiego na koniec I półrocza 2010 roku 19,4% (tj. 25 341) stanowiły **osoby bezrobotne poprzednio pracujące, pozostające bez pracy dłużej niż 12 miesięcy**. W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego grupa ta wzrosła o 7 494 osoby, tj. 42,0%. Prawie 10% z tej grupy nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych. Blisko 11% (2 766 osób, w tym 2 609 kobiet) to osoby przygotowane do wykonywania zawodu **sprzedawcy**. Następne zawody, które pojawiają się jako najliczniej występujące na koniec I półrocza 2010 roku to: **krawiec** 809 osób (w tym 797 kobiet), **ślusarz** 804 osoby (w tym 718 mężczyzn), **asystent ekonomiczny** (zawód szkolny: technik ekonomista) 721 osób (w tym 659 kobiet), **kucharz** 600 osób (w tym 549 kobiet), **szwaczka** 508 osób (w tym 506 kobiet), **pracownik biurowy** (zawód szkolny: technik prac biurowych) 447 osób (w tym 399 kobiet), **robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym** 404 osoby, **robotnik gospodarczy** 399 osób oraz **technik rolnik** 387 osób.

Analiza wykazała, że istnieje grupa 406 zawodów, których reprezentanci nie byli zarejestrowani w końcu I półrocza 2010r. w powiatowych urzędach pracy. Są wśród nich takie zawody, które dają często gwarancje, lub przynajmniej zwiększają szanse uzyskania zatrudnienia np. astronom, inżynier budownictwa, inżynier geotechnik, genetyk, mikrobiolog, logopeda, optometrysta, ekonometryk, psychoterapeuta, rysownik geodezyjny, pośrednik pracy, monterzy elektronicy i operatorzy maszyn i urządzeń.

Pełen wykaz omówionych kategorii bezrobotnych według stanu z 30 czerwca 2010r. prezentowany jest w tabeli jako załącznik 1.

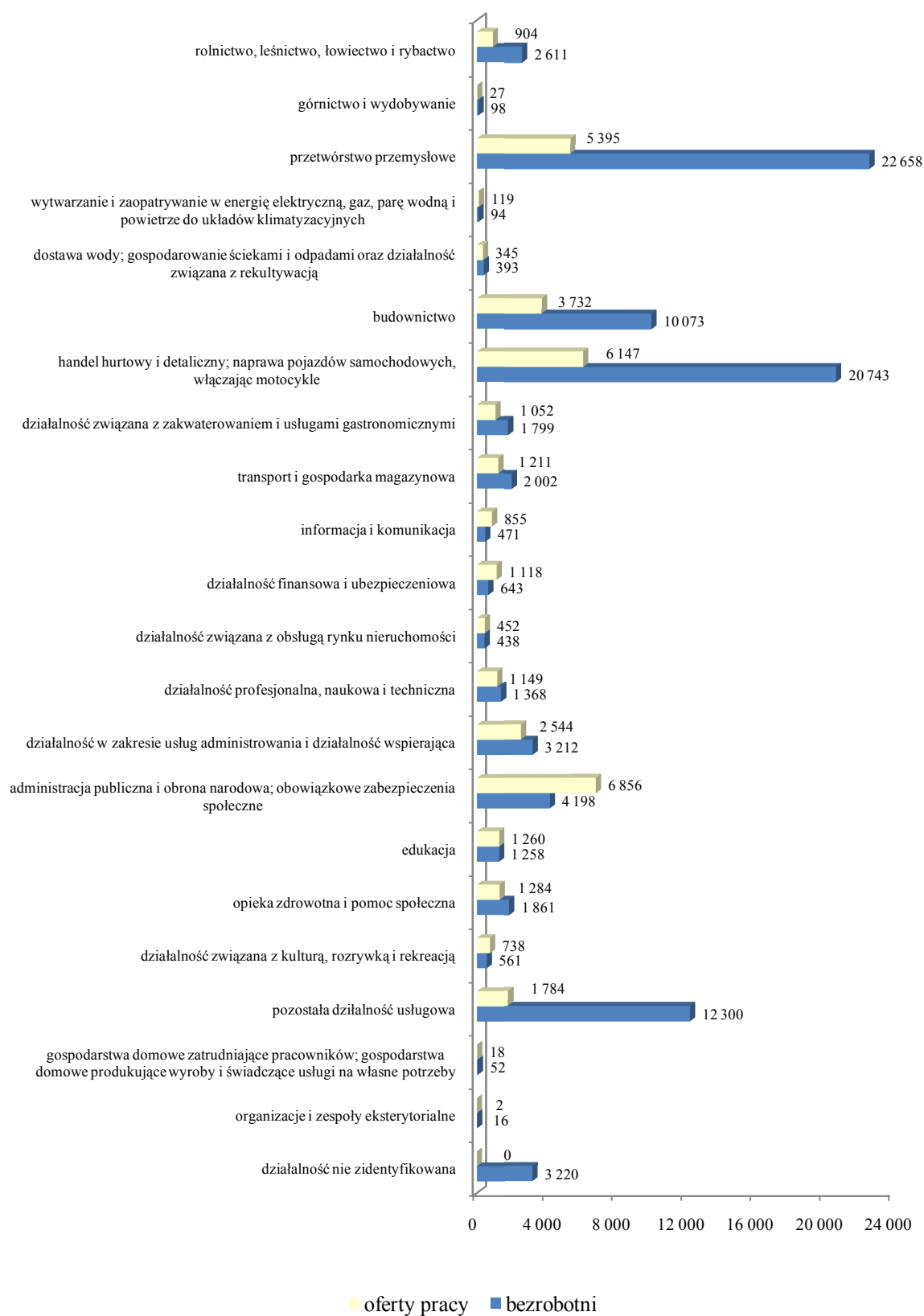
1.3 Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy według PKD 2007 w województwie wielkopolskim w I półroczu 2010r.

Analiza struktury bezrobotnych według PKD 2007 wykazała, że najwięcej osób przed zarejestrowaniem w urzędach pracy zatrudnionych było w 6 branżach. Stanowili oni 77% wszystkich osób, które zarejestrowane były w wielkopolskich urzędach pracy w końcu czerwca 2010r.

- przetwórstwo przemysłowe – 27,5%,
- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 24,9%,
- pozostała działalność usługowa – 10,5%,
- budownictwo – 9,0%,
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne – 4,9%,
- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 4,0%.

Jednocześnie w tym samym okresie pracodawcy zgłosili największe zapotrzebowanie na pracowników do wykonywania pracy w tych samych sektorach. Z 36 992 ofert jakie napłynęły w I półroczu 2010r. 18,5% pochodziło z sektora administracji publicznej i obrony narodowej, 16,6% z sektora handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, 14,6% z sektora przetwórstwo przemysłowe natomiast 10,1% ofert napłynęło z budownictwa.

Napływ bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz
wpływ ofert pracy w I półroczu 2010r.



2. Nowe rejestracje osób bezrobotnych

2.1 Napływ według zawodów

W I półroczu 2010 roku do powiatowych urzędów pracy w Wielkopolsce zgłosiło się 109 968 osób, w tym 52 970 kobiet (tj. o 5,2% mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego). Spośród nowo zarejestrowanych 14 150 osób tj. 12,9% to absolwenci szkół.

Ponad 20% (tj. 22 913 osób) ze wszystkich osób nowo zarejestrowanych nie posiadało żadnych kwalifikacji zawodowych, z czego ponad połowa to kobiety.

Najliczniej rejestrowali się sprzedawcy 7 787 osób, asystenci ekonomiczni (zawód szkolny: technik ekonomista) 2 937 osób, ślusarze 2 773 osoby, krawcy 2 208 osób, technicy mechanicy 1 923 osoby, murarze 1 870 osób, kucharze 1 739 osób, mechanicy samochodów osobowych 1 431 osób, stolarze 1 404 osoby, pracownicy biurowi (zawód szkolny: technik prac biurowych) 1 369 osób, handlowcy 1 327 osób oraz robotnicy budowlani 1 221 osób.

Rejestrujące się kobiety głównie posiadały kwalifikacje uprawniające do wykonywania zawodu: sprzedawcy 6 906 osób, asystenta ekonomicznego (zawód szkolny: technik ekonomista) 2 423 osoby, krawca 2 154 osoby, szwaczki 1 209 osób, kucharza 1 140 osób, pracownika biurowego (zawód szkolny: technik prac biurowych) 1 131 osób, handlowca (zawód szkolny: technik handlowiec) 1 022 osoby, fryzjera 876 osób, technika żywienia i gospodarstwa domowego 825 osób oraz ekonomisty 769 osób.

Analiza napływu wykazała, że najwięcej bezrobotnych rejestrowało się w tych samych zawodach co w analogicznym okresie roku ubiegłego. Wniosek ten dotyczy zarówno ogółu rejestrujących się osób jak i kobiet.

Sytuacja absolwentów w okresie od stycznia do czerwca br. przedstawiała się następująco:

- liczna grupa osób bez zawodu – 36,1% (w tym 68% kobiet),
- najczęściej rejestrowały się osoby z zawodem: asystent ekonomiczny, sprzedawca, ekonomista, handlowiec, technik żywienia i gospodarstwa domowego, kucharz małej gastronomii, pedagog, technik informatyk, technik mechanik, pracownik biurowy, mechanik pojazdów samochodowych, fryzjer, politolog, organizator usług hotelarskich, specjalista administracji publicznej oraz technik elektroniki.

W Wielkopolsce na 1 770 występujących zawodów rejestrowali się absolwenci reprezentujący 1 299 zawodów. W 755 zawodach urzędy pracy zarejestrowały w ciągu analizowanego półrocza poniżej 10 osób.

2.2 Napływ według grup zawodów

Z analizy struktury napływu osób bezrobotnych według dużych grup zawodowych wynika, że najliczniejszą grupę tworzyli robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń 13,4%. Następnie uplasowały się kategorie zawodowe jak: pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy 11,2%, modelki, sprzedawcy i demonstratorzy 9,1%, pracownicy pozostałych specjalności 8,5%, średni personel techniczny 7,9%, górnicy i robotnicy budowlani 7,8% oraz pozostali specjaliści 7,3%.

Kobiety rejestrowały się najczęściej w grupach zawodowych: modelki, sprzedawcy i demonstratorzy 17,1%, pracownicy pozostałych specjalności 14,0%, pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy 12,2%, pozostali specjaliści 11,1% oraz pracownicy usług osobistych i ochrony 9,6%.

Poniżej zamieszczono grupy, w których najliczniej rejestrowali się absolwenci szkół:

- pozostali specjaliści – 19,7% wobec 23,7% w I półroczu 2009,
- pracownicy pozostałych specjalności – 16,8% wobec 15,9% w I półroczu 2009,
- średni personel techniczny – 10,6% wobec 9,6% w I półroczu 2009,
- pracownicy usług osobistych i ochrony – 7,2% wobec 6,7% w I półroczu 2009,
- specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych – 7,0% wobec 6,9% w I półroczu 2009,
- średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia – 6,7% wobec 7,8% w I półroczu 2009.

3. Oferty pracy

3.1 Analiza ofert pracy

Największe zapotrzebowanie na rynku pracy, według ofert pracy, które napłynęły do powiatowych urzędów pracy w okresie od stycznia do czerwca 2010r. wystąpiło na: robotników gospodarczych 4 828 ofert (w I półroczu 2009 - 3 926 ofert), sprzedawców 3 287 ofert (w I półroczu 2009 – 2 827 ofert), pracowników biurowych 2 666 ofert (w I półroczu 2009 – 2 859 ofert), pracowników administracyjnych 1 303 oferty (w I półroczu 2009 – 1 291 ofert), sprzątaczkę 932 oferty (w I półroczu 2009 - 601 ofert), robotników budowlanych 929 ofert (w I półroczu 2009 – 741 ofert), kierowców samochodu ciężarowego 831 ofert (w I półroczu 2009 – 423 oferty), murarzy 820 ofert (w I półroczu 2009 – 713 ofert), telemarketerów 813 ofert (w I półroczu 2009 – 282 oferty), przedstawicieli handlowych 546 ofert (w I półroczu 2009 – 558 ofert), kucharzy 482 oferty (w I półroczu 2009 – 430 ofert),

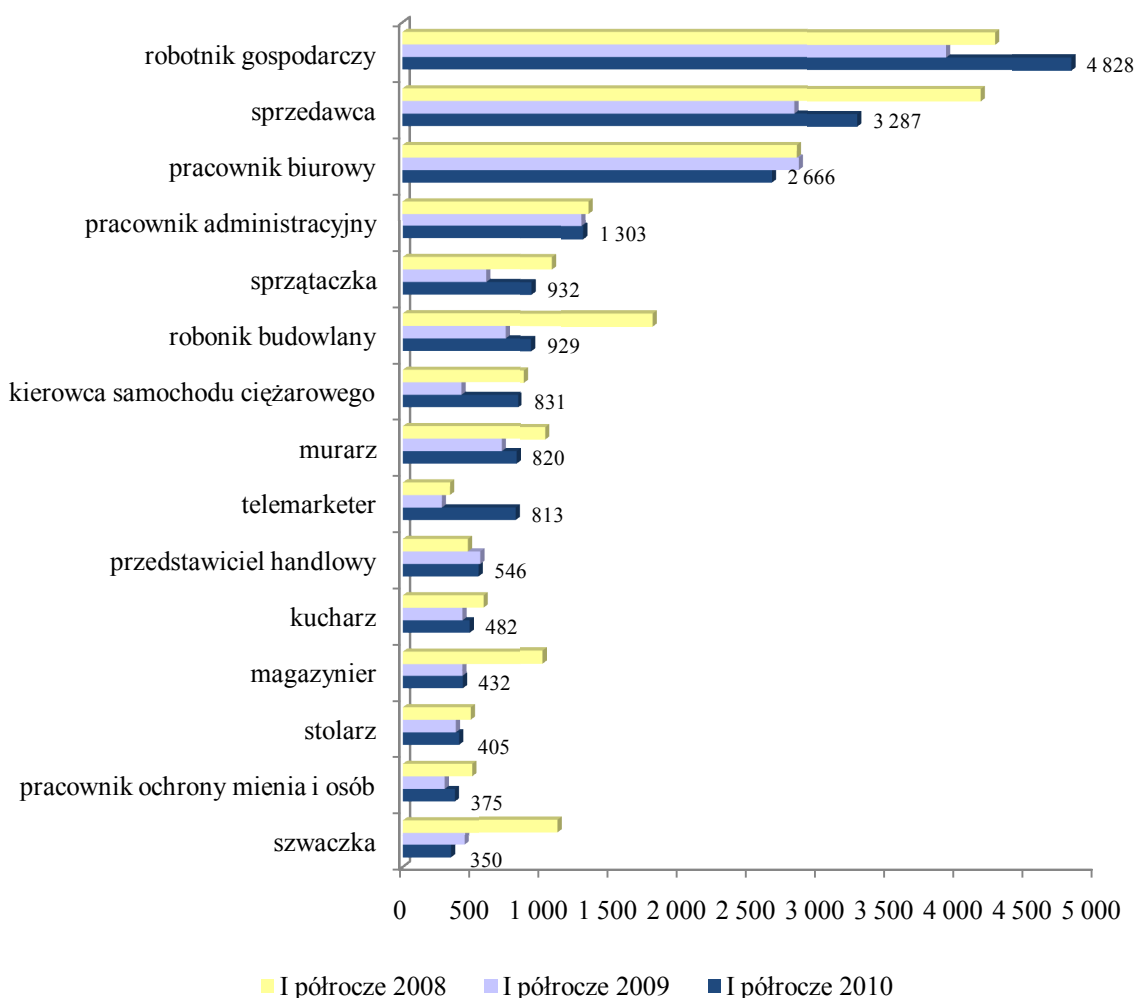
magazynierów 432 oferty (w I półroczu 2009 – 429 ofert) oraz stolarzy 405 ofert (w I półroczu 2009 – 381 ofert).

Przez całe I półrocze 2009r. nie wpłynęła do urzędów pracy ani jedna oferta pracy dla przedstawicieli 847 zawodów.

Analizując zgłoszenia ofert pracy pod kątem 30 dużych grup zawodowych największe zapotrzebowanie wystąpiło na zawody zagregowane w 10 wymienionych poniżej grupach:

- pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach – 18,2%,
- pracownicy pozostałych specjalności – 12,1%,
- pracownicy obsługi biurowej – 10,4%,
- modelki, sprzedawcy i demonstratorzy – 9,3%,
- górnicy i robotnicy budowlani – 7,5%,
- pracownicy usług osobistych i ochrony – 6,3%,
- robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 6,1%,
- pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 5,5%,
- robotnicy obróbki metali mechanicy maszyn urządzeń – 5,1%,
- kierowcy i operatorzy pojazdów – 4,1%.

Oferty pracy zgłoszone do powiatowych urzędów pracy w latach 2008-2010



3.2 Szansa uzyskania oferty w zawodzie w województwie wielkopolskim

Do wyliczenia wskaźnika szansy uzyskania oferty w zawodzie k zastosowano poniższy wzór:

$$W_{s,I}^k = \frac{\overline{PO}_I^k}{\overline{PB}_I^k}$$

gdzie:

$\overline{PO}_I^k$ - średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w I półroczu, będąca w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, obliczana według wzoru:

$$\overline{PO}_I^k = \frac{PO_{t-1}^k + O_I^k}{6}$$

przy czym:

PO_{t-1}^k - liczba ofert pracy w zawodzie k , będąca do dyspozycji powiatowego urzędu pracy w końcu poprzedniego roku ($t-1$),

O_I^k - liczba ofert pracy w zawodzie k , zgłoszona do powiatowego urzędu pracy w I półroczu danego roku,

oraz

$\overline{PB}_I^k$ - średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w zawodzie k w I półroczu obliczany metodą uproszczoną według wzoru:

$$\overline{PB}_I^k = \frac{PB_{t-1}^k + PB_I^k}{2}$$

przy czym:

PB_{t-1}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu poprzedniego roku,

PB_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu I półrocza danego roku.

Wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie jest bardzo ważną zmienną. Określa on zawody, w których możliwość znalezienia pracy jest znikoma i wymaga podjęcia działań dążących do przekwalifikowania umiejętności zawodowych posiadanych przez bezrobotnych. Grupy zawodowe o najwyższym poziomie wskaźnika w województwie:

- przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze – 0,33 (w I półroczu 2009r. – 0,11)
- robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni – 0,29 (w I półroczu 2009r. – 0,52),
- pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach – 0,25 (w I półroczu 2009r. – 0,26),
- pracownicy obsługi biurowej – 0,19 (w I półroczu 2009r. – 0,23),
- kierowcy i operatorzy pojazdów – 0,15 (wskaźnik nie uległ zmianie),
- kierownicy dużych i średnich organizacji – 0,15 (w I półroczu 2009r. – 0,26),
- nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy – 0,14 (w I półroczu 2009r. – 0,27),
- pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów – 0,11 (w I półroczu 2009r. – 0,13%),
- kierownicy małych przedsiębiorstw – 0,11 (w I półroczu 2009r. – 0,14).

Najtrudniej w województwie wielkopolskim przedstawia się sytuacja w grupach zawodowych:

- siły zbrojne,
- rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- rolnicy,
- średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia,

- średni personel techniczny,
- robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni,
- robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń,
- pozostali specjaliści,
- ogrodnicy,
- specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych,
- specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia,

dla których zapotrzebowanie na pracowników było znikome w stosunku do rejestrujących się w zawodach przyporządkowanych danej grupie bezrobotnych. W wymienionych grupach poziom wskaźnika uzyskania oferty pracy nie przekroczył 0,05.

Szczegółowe wskaźniki dla elementarnych grup zawodowych przedstawiono w tabeli jako załącznik 4.

4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie wielkopolskim

4.1 Zawody deficytowe w województwie wielkopolskim

Zawód deficytowy to zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Do obliczenia średniej miesięcznej nadwyżki (deficytu) podaży siły roboczej w zawodzie k zastosowano poniższy wzór:

$$\overline{N}_I^k = \overline{B}_I^k - \overline{O}_I^k$$

gdzie:

$\overline{B}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w I półroczu danego roku,

$\overline{O}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w I półroczu danego roku.

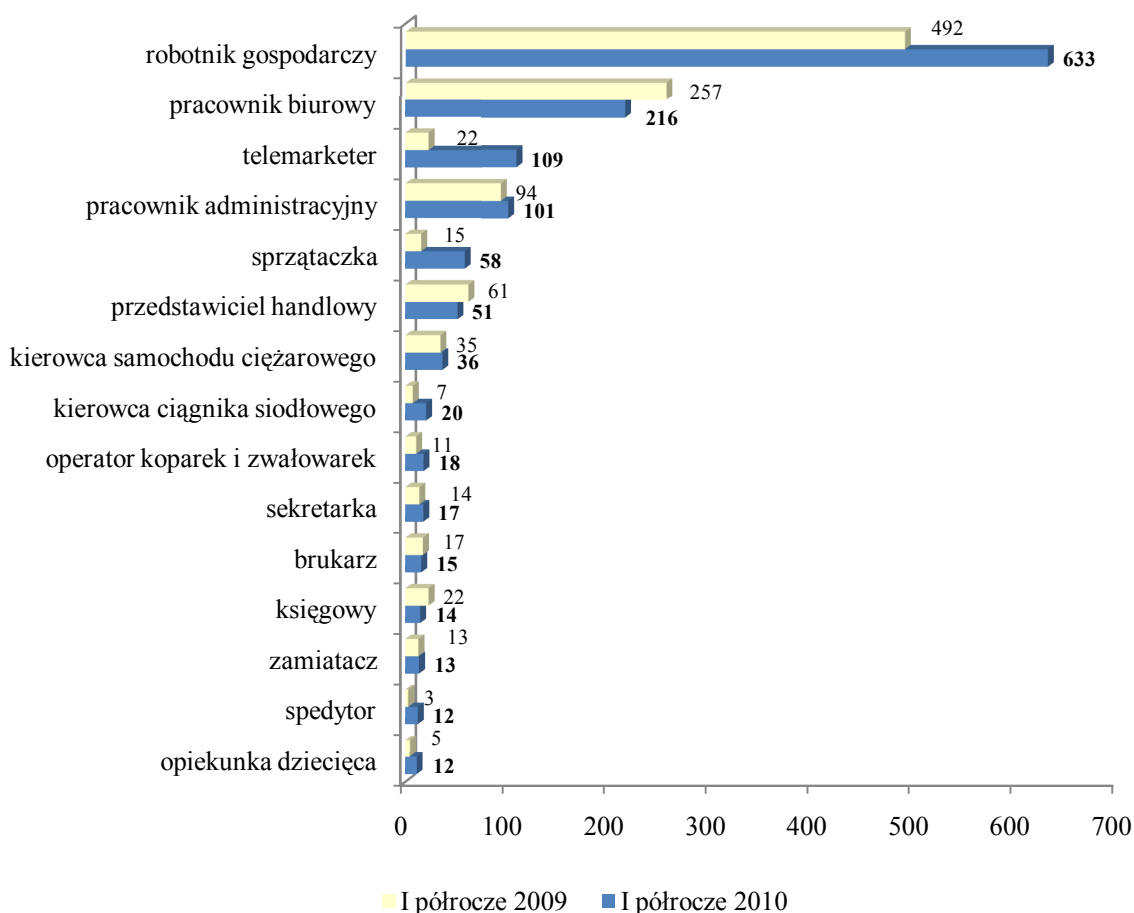
Jak wynika z rozkładu danych statystycznych zawody deficytowe w I półroczu 2010r. kształtowały się w sposób następujący: największa różnica pomiędzy średnią liczbą zgłaszanych ofert, a średnią liczbą osób bezrobotnych posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe, wystąpiła w przypadku zawodu **robotnik gospodarczy**. Średnio miesięcznie zgłoszono do urzędów pracy 805 ofert, natomiast w tym czasie rejestrowały się średnio miesięcznie 172 osoby. Następnym zawodem w województwie, w którym występuje niedobór bezrobotnych w stosunku do zgłaszanych ofert pracy jest **pracownik biurowy**

(zawód szkolny: technik prac biurowych). Miesięcznie, na średnio 444 zgłoszone oferty przypadło 228 osób. Znaczący deficyt występuje w zawodzie **telemarketer, pracownik administracyjny, sprzątaczką, przedstawiciel handlowy, kierowca samochodu ciężarowego, kierowca silnika siodłowego, operator koparek i zwałowarek oraz sekretarka.**

Średni miesięczny deficyt podaży siły roboczej w I półroczu 2010r.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średni miesięczny deficyt podaży siły roboczej	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Liczba ofert pracy	Liczba bezrobotnych według stanu w końcu czerwca 2010r.
	1	2	3	4	5	6	7
1	"914103"	Robotnik gospodarczy	-632,5	804,7	172,2	4 828	1 435
2	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	-216,2	444,3	228,2	2 666	1 808
3	"341504"	Telemarketer	-108,5	135,5	27,0	813	146
4	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	-100,5	217,2	116,7	1 303	880
5	"913207"	Sprzątaczką	-57,8	155,3	97,5	932	1 025
6	"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	-50,8	91,0	40,2	546	277
7	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	-36,3	138,5	102,2	831	605
8	"832301"	Kierowca ciągnika siodłowego	-20,0	23,0	3,0	138	24
9	"811102"	Operator koparek i zwalowarek	-17,5	25,7	8,2	154	50
10	"411101"	Sekretarka	-17,2	32,8	15,7	197	149
11	"712401"	Brukarz	-15,3	32,0	16,7	192	96
12	"343201"	Księgowy [samodzielny]	-14,3	49,7	35,3	298	326
13	"916202"	Zamiatacz	-13,2	14,2	1,0	85	20
14	"342204"	Spedytor [zawód szkolny: Technik spedytor]	-12,0	17,5	5,5	105	32
15	"513102"	Opiekunka dziecięca	-11,8	29,3	17,5	176	157
16	"341201"	Agent ubezpieczeniowy	-11,7	15,0	3,3	90	26
17	"515902"	Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia]	-10,8	62,5	51,7	375	318
18	"348202"	Bibliotekarz	-10,0	15,0	5,0	90	50
19	"712204"	Zbrojarz	-8,7	19,8	11,2	119	63
20	"921102"	Pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt	-8,0	11,0	3,0	66	22

Porównanie deficytu siły roboczej w I półroczu 2010r. do I półrocza 2009r.



4.2 Zawody nadwyżkowe w województwie wielkopolskim

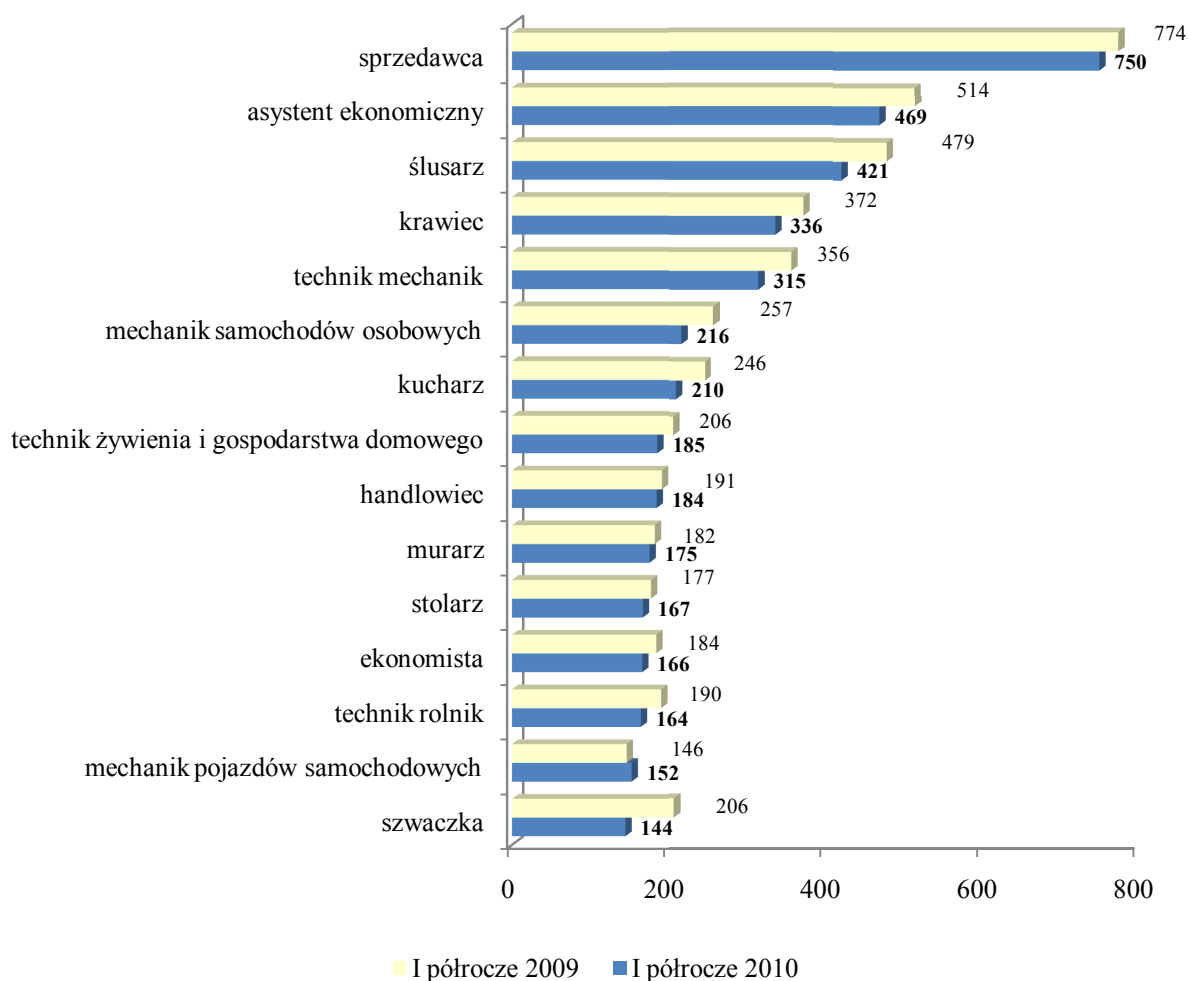
Zawody, w których liczba zarejestrowanych bezrobotnych jest wyższa od liczby ofert pracy to zawody nadwyżkowe. Największa dysproporcja pomiędzy wymienionymi zmiennymi występuje w kategorii „bez zawodu”. Średnio miesięcznie rejestrowało się 3 819 osób bezrobotnych nie posiadających kwalifikacji do wykonywania zawodu. Osoby z tej grupy miały w badanym półroczu do wykorzystania zaledwie średnio 27 ofert miesięcznie.

Do zawodów nadwyżkowych należą: sprzedawca (więcej zarejestrowanych o 750 osób od przyjętych ofert), asystent ekonomiczny (nadwyżka osób zarejestrowanych nad ofertami wyniosła 469), ślusarz (średnia miesięczna nadwyżka 421), krawiec i technik mechanik.

Średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej w I półroczu 2010r.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Liczba ofert pracy	Liczba bezrobotnych według stanu w końcu czerwca 2010r.
	1	2	3	4	5	6	7
1	"000000"	Bez zawodu	3 791,8	27,0	3 818,8	162	24 484
2	"522107"	Sprzedawca	750,0	547,8	1 297,8	3 287	10 902
3	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	469,3	20,2	489,5	121	3 587
4	"722204"	Ślusarz	421,2	41,0	462,2	246	3 425
5	"743304"	Krawiec	336,2	31,8	368,0	191	3 350
6	"311502"	Technik mechanik	314,5	6,0	320,5	36	2 098
7	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	216,3	22,2	238,5	133	1 496
8	"512201"	Kucharz	209,5	80,3	289,8	482	2 388
9	"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	184,8	3,7	188,5	22	1 285
10	"341501"	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	184,0	37,2	221,2	223	1 435
11	"712102"	Murarz	175,0	136,7	311,7	820	1 854
12	"742204"	Stolarz	166,5	67,5	234,0	405	1 296
13	"241102"	Ekonomista	165,7	7,8	173,5	47	1 108
14	"321208"	Technik rolnik	164,0	1,3	165,3	8	1 497
15	"723106"	Mechanik pojazdów samochodowych	152,3	27,2	179,5	163	1 040
16	"743604"	Szwaczka	144,2	58,3	202,5	350	1 820
17	"512202"	Kucharz małej gastronomii	137,5	7,8	145,3	47	1 077
18	"741201"	Cukiernik	132,8	13,0	145,8	78	1 121
19	"741203"	Piekarz	132,2	17,7	149,8	106	930
20	"932104"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	125,5	40,3	165,8	242	1 410

Porównanie nadwyżki siły roboczej w I półroczu 2010r. do I półrocza 2009r.



4.3 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu).

Do obliczenia wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k zastosowano wzór:

$$W_{n,I}^k = \frac{\bar{O}_I^k}{\bar{B}_I^k}$$

gdzie:

$\bar{O}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w I półroczu danego roku,

$\bar{B}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w I półroczu danego roku,

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe.

Przeprowadzając analizę zawodów deficytowych w województwie wielkopolskim w oparciu o dane z I półrocza 2010r. **według wskaźnika intensywności nadwyżki/deficytu** (stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych) odnotowano 311 zawodów deficytowych (wobec 304 w analogicznym okresie ubiegłego roku), z czego 94 przyjmuje maksymalną wartość wskaźnika (brak zgłoszonych ofert pracy), 1 094 zawodów nadwyżkowych (w I półroczu 2009 było to 1 068) oraz 85 zawodów zrównoważonych.

Zawód zrównoważony to zawód, w którym występuje równowaga pomiędzy liczbą osób poszukujących pracy w danym zawodzie, a liczbą pojawiających się ofert pracy. Bilans pomiędzy liczbą zgłaszanych ofert pracy w ściśle określonym zawodzie, a napływem bezrobotnych osób posiadających sprecyzowane kwalifikacje zawodowe jest równy lub pozostaje niewielką wartością.

Analizując dane w odniesieniu do 30-tu dużych grup zawodowych w województwie wielkopolskim zjawisko deficytu siły roboczej wystąpiło w przypadku grup:

- pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach – 2,3,
- robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni – 2,1,
- pracownicy obsługi biurowej – 1,4.

Równowagę na rynku pracy zachowały grupy zawodowe:

- kierowcy i operatorzy pojazdów,
- nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy,
- pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów,

natomiast pozostałe 24 grupy charakteryzuje nadwyżka siły roboczej.

Szczegółowe wskaźniki intensywności nadwyżki i deficytu zawodów przedstawiono w tabeli jako załącznik 2 i 3.

5. Zawody generujące długotrwale bezrobocie w Wielkopolsce

Do wyliczenia wskaźnika długotrwałego bezrobocia w zawodzie k zastosowano poniższy wzór:

$$W_{d,I}^k = \frac{B_{d,I}^k}{B_I^k} 100\%$$

gdzie:

$B_{d,I}^k$ - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k , pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu w końcu I-półrocza danego roku,
 B_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu w końcu I-półrocza danego roku.

W województwie wielkopolskim – według danych statystycznych – zagrożeniem długotrwałego bezrobocia są objęte zawody sklasyfikowane w grupie:

- przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze,
- siły zbrojne,
- leśnicy i rybacy,
- pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach,
- kierownicy małych przedsiębiorstw,
- rolnicy,
- robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni,
- pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów,
- modelki, sprzedawcy i demonstratorzy,
- pracownicy obsługi biurowej,
- operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych,
- nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy,
- robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanterijnych,
- operatorzy i monterzy maszyn,
- ogrodnicy.

W wymienionych powyżej grupach zawodowych wskaźnik był najwyższy i osiągał wielkość 1,0-0,24. Najniższy wskaźnik charakteryzował następujące grupy: pozostali specjaliści (wśród nich: specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania, prawnicy, archiwiści, bibliotekoznawcy i specjaliści informacji naukowej, specjaliści nauk społecznych i pokrewnych, specjaliści kultury i sztuki, duchowni oraz specjaliści administracji publicznej), specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych, kierownicy dużych i średnich organizacji, specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia, pracownicy pozostałych specjalności (wśród nich: pracownicy ds. finansowych i handlowych, agenci biur pomagających w prowadzeniu działalności gospodarczej i pośrednicy handlowi, średni personel biurowy, urzędnicy ds. podatków, cel i pokrewni, policjanci funkcjonariusze służby więziennej i ochrony państwa, pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej, pracownicy działalności artystycznej, rozrywki i sportu, pracownicy archiwów, bibliotek i informacji

naukowej, pracownicy parafialni i świeccy krzewiciele wiary), średni personel techniczny oraz średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia.

Szczegółowe wskaźniki dla elementarnych grup zawodowych przedstawiono w tabeli jako załącznik 4.

6. Wnioski

1. W I półroczu 2010r. w Wielkopolsce nastąpiło zahamowanie przyrostu bezrobocia. Jednakże gwałtowny wzrost rejestracji w urzędach pracy w drugiej połowie 2009 roku spowodował, że w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego liczba bezrobotnych wzrosła o 16 613 osób tj. o 14,6%. Wzrost bezrobocia odnotowano w 9 wielkich grupach zawodowych, z czego największy o 4 934 osoby wśród robotników przemysłowych i rzemieślników oraz o 3 060 osób wśród pracowników usług osobistych i sprzedawców.
2. W grupie wielkiej „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” był zarejestrowany co czwarty bezrobotny, co szósty w grupie „technicy i inny średni personel”, natomiast co siódmy bezrobotnego sklasyfikowano w grupie „pracownicy usług osobistych i sprzedawcy”.
3. W Wielkopolsce nadal 19% osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy nie posiadało kwalifikacji do wykonywania pracy zawodowej. Jest to niewiele mniejszy udział niż przed rokiem. W trudnej sytuacji są osoby zarejestrowane do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki, wśród absolwentów wchodzących na rynek pracy aż 45% nie posiadało kwalifikacji do wykonywania zawodu.
4. Połowa populacji bezrobotnych w Wielkopolsce posiadała kwalifikacje do wykonywania jedynie 15 zawodów lub znajdowała się w grupie bez kwalifikacji zawodowych. W urzędach najwięcej było sprzedawców, asystentów ekonomicznych, pracowników biurowych, techników mechaników i handlowców. Wysoki poziom bezrobocia wystąpił również w zawodach ślusarz, krawiec, kucharz, szwaczka i murarz. Większość osób zarejestrowanych w wymienionych zawodach cechował również długi okres pozostawania bez zatrudnienia.
5. Znaczny wzrost w porównaniu z końcem I półrocza 2008r. wystąpił wśród zarejestrowanych absolwentów szkół w zawodach technik budownictwa, nauczyciel nauczania początkowego, technik rolnik, sprzedawca, fizjoterapeuta, handlowiec i technik informatyk.
6. Najwięcej ofert pracy w I półroczu wpłynęło do urzędów pracy dla robotników gospodarczych, sprzedawców, pracowników biurowych, pracowników administracyjnych, sprzątaczek, robotników budowlanych i kierowców samochodu ciężarowego. W porównaniu z I półroczem 2009r. wzrosło zapotrzebowanie na telemarketerów, spawaczy ręcznych gazowych, kierowców samochodu ciężarowego, sprzątaczkę, dekarzy, robotników budowlanych, pracowników ochrony mienia i usług,

znacznie natomiast zmalało na szwaczki, krawców, malarzy budowlanych oraz kierowców samochodów osobowych.

7. W Wielkopolsce w porównaniu z rokiem poprzednim o 7 wzrosła liczba zawodów deficytowych i jednocześnie o 26 zwiększyła się liczba zawodów nadwyżkowych.